

Kommunal- og distriktsdepartementet

Fellesorganisasjonen (FO)

Mariboegs gate 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
+47 919 19 916

E-post:
kontor@fo.no

Bankgiro: 9001.06.35674

Bankgiro kontingent:
9001.08.71394

Org.nr:
870 953 852 MVA

fo.no

Hørings svar «Bostøtten - Opprydning og forankring» Rapport fra ekspertgruppe

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen for sosialarbeidere i Norge. FO organiserer 33 000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

Et trygt og godt sted å bo er avgjørende for vår fysiske og psykiske helse. Hjemmet vårt skal gi oss den tryggheten og forutsigbarheten vi trenger for å delta i utdanning, arbeid og aktivitet. Det må være et mål at alle barn skal ha et trygt og godt psykososialt oppvekstmiljø, som gir forutsigbarhet og kontinuitet knyttet til skole og fritidsaktiviteter. Et vesentlig bidrag i dette arbeidet, er å sørge for at innbyggerne har økonomi til både å bo og leve. Staten har et særlig ansvar for velferdspolitiske virkemidler som skal sikre befolkningen dette. Bostøtten er et viktig boligsosialt virkemiddel for å bekjempe fattigdom og bidra til at flere husholdninger med lav inntekt kan skaffe seg bolig og beholde den.

Gruppen vanskeligstilte på boligmarkedet øker, samtidig favner bostøtteordningen færre. FO hadde forventninger til at ekspertgruppens gjennomgang av bostøtteordningen skulle gi konkrete forslag til forbedringer av ordningen. Vi synes ikke rapporten innfrir våre forventninger. FO synes ikke rapporten fra ekspertgruppen bidrar til den politiske intensjonen om at bostøtten, sammen med andre offentlige virkemidler, skal bidra til at flere kan bo trygt og godt, og få mulighet til å skaffe seg bolig og beholde den.

FO mener utredningen mangler en grundig økonomisk beregning/utredning som viser hva det ville kostet å «oppgradere» bostøtteordningen slik at den oppfyller intensjonene for ordningen.

1. Kommunegrupper, kommuneinndelingen i bostøtteordningen

Dagens inndeling i kommunegrupper er foreldet og må justeres.

- Boligprisene har økt betydelig i flere områder av landet. Områder som tidligere naturlig hørte inn under gruppe 2 eller lavere, tilhører nå pressområder i omlandet utenfor de største byene. Det er derfor behov for en gjennomgang og justering knyttet opp mot faktiske boutgifter i de ulike områdene.
- FO mener det må utvikles en ny modell for innplassering/ gruppetilhørighet. Dagens modell fanger ikke opp prisutviklingen på boligmarkedet og boutgiftene på en tilfredsstillende måte.

2. Justering av inntektsgrensen

Rapporten viser til at antall bostøttemottakere, som også mottar uføretrygd, har sunket siden 2012. Mange uføre, unge uføre og minstepensjonister har falt ut av ordningen:

- Dette skyldes blant annet uførereformen fra 2015, hvor trygdeytelsen ble omgjort til skattbar inntekt. Mange uføretrygdede fikk en brutto inntekt som overstiger inntektsgrensen for bostøtte. Netto inntekt er imidlertid omtrent som før. Uførereformen har svekket deres mulighet til å skaffe seg bolig og beholde den. Endringen rammer uføretrygdede som ikke omfattes av skjermingstiltaket, og har ført til at unge uføre har falt helt ut av ordningen. FO mener unge uføre rammes spesielt hardt, fordi mange av dem ikke har utsikter til økt inntektsinntjening, og mulighet til å kompensere for bortfallet av bostøtte. Det er svært beklagelig at det ikke er politisk vilje til å rette opp i denne utilsiktede konsekvensen av uførereformen.
- Mange minstepensjonister har også mistet bostøtten, fordi trygden er justert opp, mens inntektsgrensen for bostøtte ikke er justert tilsvarende. For mange har økt trygd ikke kompensert for bortfallet av bostøtten, og de har derfor hatt en reduksjon i disponibel inntekt. De senere års justeringer har ført til at dagens bostøtte i all hovedsak er en ordning for personer helt uten inntekt, eller med svært lav inntekt.
- Flere grupper av befolkningen som tidligere innfridde kravene til bostøtte, er nå ekskludert fra ordningen. Dette til tross for at de ikke har fått mer penger til disposisjon, snarere tvert imot.

3. Bostøtten som velferdspolitisk virkemiddel

Foringelse av bostøtteordningen over tid.

Flere proposisjoner, stortingsmeldinger, NOUer og strategier har pekt på bostøtten som et viktig velferdspolitisk virkemiddel for at flere skal kunne skaffe seg og beholde en egnet, trygg og god bolig.

- FO mener bostøtteordningen har blitt forringet og omfatter stadig færre. Ekspertgruppen bidrar til å forsterke denne trenden når de

diskuterer om bostøtten skal være en ordning for dem med permanent behov for støtte, eller for dem med mer akutte og kortvarige behov. En slik endring vil føre til ytterligere forringelse av ordningen. Formålet med bostøtten er å bidra til at «*flere skal kunne skaffe seg og beholde en egnet bolig*». Vi kan ikke være med på en diskusjon som handler om at bostøtten kun skal gjelde for den ene gruppen verdig trengende, eller den andre.

4. Egenandel

Ekspertgruppens utredning av egenandelen og behovet for justeringer og endringer framstår som nødvendige, og foreslåtte endringer virker umiddelbart også fornuftige, men:

- Vurderingene og anbefalingene er gjort med utgangspunkt i provenynøytrale betraktninger. Dette innebærer at enda flere vil falle ut av bostøtteordningen, og føre til ytterligere forringelse av ordningen. FO kan derfor ikke støtte forslagene, slik de er presentert i rapporten.

5. Startlån, bostøtte og tilskudd

Bostøtten som virkemiddel til å skaffe og beholde egnet bolig, i kombinasjon med startlån og tilskudd, har blitt forringet. I realiteten er ikke dette lenger en fungerende ordning.

- Dette er en naturlig følge av at flere grupper som tidligere oppfylte kravene til bostøtte, ikke lenger gjør det. FO mener bostøtten i større grad må benyttes som virkemiddel, sammen med startlån og tilskudd, for å gi flere mulighet til å skaffe seg og beholde egnet bolig.
- Dagens ordning med tilskudd til etablering praktiseres vidt forskjellig i kommunene. Dette til ulikebehandling. Enkelte kommuner gir 20-30.000,- i etableringstilskudd. Andre 200-300.000,-, og atter andre mye mer. Dette er en konsekvens av at tilskuddsordningen er lagt til kommunene. For å sikre en mer rettferdig fordeling av tilskudd, må dette i større grad ses i sammenheng med den totale pakken ved søknad om startlån; startlån, tilskudd og bostøtte.

6. Dekningsgrad

Ekspertgruppen tar opp problemstillinger knyttet til dekningsgrad. FO er enig i argumentasjonen om endring av dekningsgraden av hensyn til forenkling, men også for å heve dekningsgraden opp på nivå med Danmark og Sverige. Vi kan ikke se noen grunn til at Norge skal ha lavere dekningsgrad enn de andre nordiske landene.

7. Forvaltningsnivå

Ekspertgruppen diskuterer ulike alternativer til forvaltningsnivå for bostøtten. Et alternativ er å legge hele forvaltningen av bostøtte til kommunene, og finansiere ordningen gjennom rammeoverføring.

- FO vil fraråde en overføring av bostøtteordningen til kommunene. Vi mener det vil føre til økt forskjellsbehandling i praktiseringen av ordningen, noe som verken er ønskelig eller formålstjenlig.

Med vennlig hilsen

Sign
Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Sign
Allis Aresdatter
Rådgiver